Warto wiedzieć...

Na terenie Tarnowskich Gór znajdują się 122 pomniki przyrody ożywionej i 1 pomnik przyrody nieożywionej – głaz narzutowy w Parku Miejskim przy ul. Kardynała Wyszyńskiego. Na specjalną uwagę zasługuje:

Kasztan jadalny w Reptach Śląskich

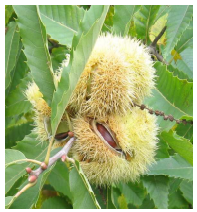

Kasztan jadalny jest największą osobliwością ogrodu plebanii parafii p.w. Św. Mikołaja w Reptach Starych, a zarazem jednym z najstarszych drzew tego gatunku nie tylko w Polsce, ale i całej Europie Środkowej. Ma ok. 25 m wysokości i 820 cm obwodu na wysokości 1,30 m od powierzchni ziemi. Wiek kasztana szacowany jest na 400-450 lat.

Nie jest znane jego dokładne pochodzenie. Prawdopodobnie został wyhodowany z nasion przywiezionych z Włoch przez jednego z proboszczów tutejszej parafii. Drzewo mimo zaawansowanego wieku jest w dobrej kondycji i ciągle rośnie, powiększając tym samym rozmiar swojego obwodu. Wiosną rozwija ciemnozielone, grubo ościsto zębate skórzaste liście. Zakwita na przełomie czerwca i lipca. Jesienią owocuje. Owoce brązowe, błyszczące orzechy (2-4cm średnicy), umieszczone po 1-3 w bardzo kolczastych „jeżowatych" okrywach, które po dojrzeniu pękają.

Pień główny olbrzymiego drzewa o rozłożystych konarach jest rozdarty szerokimi szczelinami na dwie części. Obok wyrosły dwa młode pnie, które ściśle przylegają do pnia głównego i miejscami są z nim zrośnięte. Powstała w pniu dziupla została w 1976r. wypełniona plombą złożoną z cegieł i betonu. W koronie kasztana założono zabezpieczenia w postaci metalowych obręczy połączonych stalowymi linami. Wiązanie ważyło 150kg. W 1994r. w czasie zabiegów konserwacyjnych zlikwidowano betonową plombę oraz stalowe jarzmo i wiązanie z korony kasztana. W ich miejsce zastosowano 3 wiązania elastyczne typu Cobra zabezpieczające pień przed rozłamaniem.

Status pomnika przyrody drzewo otrzymało 21 maja 1960r. Orzeczeniem nr 186 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach, wznowiony 2 sierpnia 2006r. Rozporządzeniem Nr 46/06 Wojewody Śląskiego.

Więcej o tarnogórskich pomnikach przyrody w kolejnych numerach Eko-Gazetki

DLA MAŁYCH I DUŻYCH

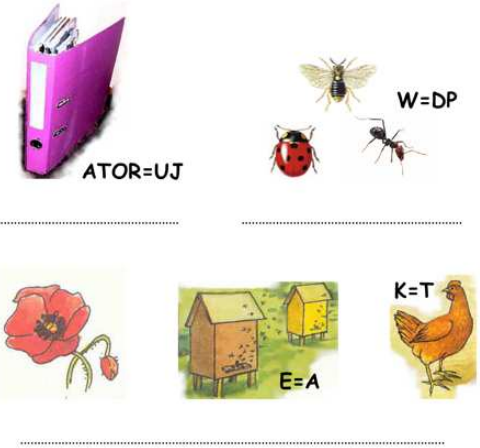

Odpowiedź na pytanie z nr 3/2010:

Szkodnik drzew kasztanowca białego nazywa się **szrotówek kasztanowcowiaczek** i wgryzając się w liście tych drzew prowadzi do osłabienia ich kondycji oraz przyczynia się do ich przedwczesnego obumierania.

Kwartalnik wydawany przez:

Wydział Ochrony Środowiska
Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach
ul. Sienkiewicza 2
42-600 Tarnowskie Góry
tel. 32 39 33 692

Eko-Gazetka

nr 4/2010

O problemie niskiej emisji !

Okres zimowy, zwany również okresem grzewczym, jest czasem szczególnie trudnym ze względu na ogrzewanie naszych mieszkań i miejsc pracy. Wbrew powszechnemu przekonaniu to nie tylko różne gałęzie przemysłu czy energetyka są głównymi trucicielami środowiska. Ogromny udział w emisji zanieczyszczeń mają spaliny pochodzące z palenisk domowych i kotłowni lokalnych. W obiektach tych stosowane jest ogrzewanie konwencjonalne, gdzie często spala się złej jakości węgiel, a nawet odpady powstające w gospodarstwach domowych.

W trwającym obecnie okresie grzewczym, głównie na terenach o zwartej zabudowie mieszkaniowej, mamy do czynienia z tzw. ***niską emisją***. Jest ona wynikiem przedostawania się do powietrza zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z licznych niezbyt wysokich emitorów, znajdujących się w niedalekiej odległości od siebie.

Emitowane do powietrza spaliny, pochodzą ze spalania zarówno węgla czy innych paliw, jak i odpadów zawierających wiele szkodliwych substancji. Należą do nich: tlenki węgla, azotu, siarki, związki chloru, fluoru, metali ciężkich, pyły, kancerogenne aerozole, dioksyny. Związki te negatywnie oddziaływują na środowisko poprzez zatrucie wód i gleb, zwiększenie ilości substancji trujących w warzywach i owocach, niszczenie roślinności i elewacji budynków. Mają także niezwykle szkodliwy wpływ na nasze życie i zdrowie. Mogą powodować choroby układu krążenia wywołane niedotlenieniem, zmniejszenie odporności układu oddechowego i zwiększoną jego zachorowalność – astma, podrażnienie spojówek, różnego rodzaju alergie, bóle głowy, bezsenność, nowotwory.

Aby ograniczyć skutki niskiej emisji należy pamiętać o prowadzeniu prawidłowego procesu spalania paliw, zarówno w naszych domach jak i kotłowniach lokalnych, a także o **bezwzględnym zakazie palenia odpadów i śmieci w paleniskach domowych**.

Wesołych Świąt
oraz
Szczęśliwego
Nowego Roku

Podsumowanie Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry na 2010 rok

Program Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry na 2010r. jest wynikiem realizacji Wieloletniego Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry na lata 2009-2012 oraz Programu Ochrony Środowiska Gminy Tarnowskie Góry na lata 2008-2011.

Celem edukacji ekologicznej jest wykształcenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, w tym upowszechnianie wiedzy o środowisku przyrodniczym gminy, wpajanie nawyków zachowań proekologicznych i pogłębianie wiedzy ekologicznej.

W 2010 roku zrealizowano wiele zadań mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Tarnowskich Gór. Były one skierowane zarówno do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych.

Największym powodzeniem cieszyły się konkursy o tematyce ekologicznej, m. in. konkurs na „Hasło/slogan reklamowy Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry", plastyczny pod hasłem: „Mój ulubiony zielony świat", na prezentację multimedialną pod hasłem: „Przyroda mojego miasta – Tarnowskich Gór", literacki na utwór poetycki – wiersz lub tekst piosenki eksponujący przyrodę i historię naszego miasta, od wieków zielonego i bogatego przyrodniczo, wędkarskie oraz „Sportowy Eko-turniej" zorganizowany z okazji Międzynarodowego Dnia Ochrony Środowiska. Ponadto zrealizowano IV edycje konkursów pod hasłem: „Zbieramy zużyte baterie – chronimy środowisko" oraz „Chronimy kasztanowce – walczymy ze szrotówkiem".

Od kilku lat na terenie Tarnogórskiego Centrum Kultury odbywają się warsztaty ekologiczno – edukacyjne „Eko-kraina". Tegoroczna edycja była zatytułowana „Wielka Przygoda".

W br. tarnogórska młodzież biorąca udział w wygrabianiu liści kasztanowców została w nagrodę zaproszona na warsztaty pod nazwą: „Stan środowiska w województwie śląskim" organizowane w Pałacu Młodzieży w Katowicach. W 2010 roku wszystkie działania mające na celu ochronę drzew kasztanowców zostały nazwane kampanią ekologiczną pn.: „Chronimy tarnogórskie kasztanowce". Oprócz IV edycji konkursu na wygrabianie liści zrealizowano następujące zadania: zakupiono zimowy pokarm dla ptaków tzw. „ptasie pyzy", zawieszono pułapki kominowe wyłapujące szrotówki w Parku Miejskim oraz w Parku w Reptach, opracowano projekt ulotki nt. ochrony kasztanowców, zamieszczono na stronie internetowej miasta oraz w prasie lokalnej artykuły dot. ochrony kasztanowców przed ich szkodnikiem – szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem; w 5 tarnogórskich placówkach oświatowych przeprowadzono prelekcje nt.: ochrony kasztanowców.

Zrealizowano akcje „Dzień Ziemi" (kwiecień 2010r.) oraz „Sprzątanie świata" pod hasłem: „Chrońmy bioróżnorodność – segregujmy odpady".

Dla dorosłych mieszkańców miasta zorganizowano XI edycję konkursu na „Najładniej ukwiecony balkon, okno, placówkę usługowo-handlową, kawiarenkę letnią w centrum Tarnowskich Gór:".

Na realizację zadań ujętych w Programie Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry na 2010 pozyskano środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach:

- na zakup nagród dla laureatów Sportowego Eko-turnieju – 1094,00 zł
- wydruk albumu o Podziemiach Tarnogórsko-Bytomskich pt.: „Tarnowskie Góry. Podziemia" – 14350,00 zł.

Ponadto zakupiono książki do kącika ekologicznego w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Bogusława Lubosza i wydano drukiem materiały ekologiczno-edukacyjne (notesiki i kalendarzyki szkolne). Cyklicznie na stronie internetowej miasta zamieszczane były informacje o tematyce ekologicznej. W 2010 roku w związku z likwidacją kącika edukacyjno-ekologicznego rozpoczęto wydawanie Eko-Gazetki. Do tej pory wydano drukiem łącznie 4 numery w nakładzie po 50 egz. każdy.

Podsumowanie konkursu plastycznego pod hasłem: „Mój ulubiony zielony świat"

Organizatorami konkursu był Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach, wspólnie z Zarządem Oddziału Powiatowego Ligi Ochrony Przyrody w Tarnowskich Górach.

Konkurs miał na celu zwrócenie uwagi dzieci na świat przyrody – w otoczeniu domu, szkoły, dzielnicy, w mieście oraz lesie, do którego dzieci chętnie wybierają się z rodzicami lub z klasą szkolną – zaobserwowanie jego piękna, budzenie poczucia obowiązku dbałości o niego, utrzymywania w nim porządku i czystości oraz pobudzenie świadomości artystycznej. Był skierowany dla uczniów klas I-IV z tarnogórskich szkół podstawowych, którzy złożyli 74 prace (5 szkół). Laureatami zostali:

I miejsce
Bartek Węgrzyniak – kl. IIIa ze Szkoły Podstawowej nr 15

II miejsce
Natalia Mroczek – kl. Ia ze Szkoły Podstawowej nr 3
Magdalena Panas – kl. IIId ze Szkoły Podstawowej nr 15

III miejsce
Alicja Polak – kl. III ze Szkoły Podstawowej nr 15
Katarzyna Głogowska – kl. IIIe ze Szkoły Podstawowej nr 9
Alicja Jaworek – kl. IVa ze Szkoły Podstawowej nr 11

Wyróżnienia:
Natalia Kocybik – kl. Ia ze Szkoły Podstawowej nr 3
Małgorzata Jendrysek – kl. IIIc ze Szkoły Podstawowej nr 9
Jan Włodarczyk – kl. IIIc ze Szkoły Podstawowej nr 9
Szymon Ochman – kl. IIIc ze Szkoły Podstawowej nr 3
Aleksandra Borowik – kl. IVb ze Szkoły Podstawowej nr 9
Szymon Klempert – kl. IVb ze Szkoły Podstawowej nr 11
Sebastian Rode – kl. IVd ze Szkoły Podstawowej nr 13

Wszystkim laureatom gratulujemy i zapraszamy do udziału w kolejnych konkursach o tematyce ekologicznej, organizowanych w ramach Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry.

Podsumowanie IV edycji konkursu pod hasłem: „Chronimy kasztanowce – walczymy ze szrotówkiem"

Już po raz czwarty Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach oraz Zarząd Oddziału Powiatowego Ligi Ochrony Przyrody w Tarnowskich Górach zorganizowali konkurs pod hasłem: „Chronimy kasztanowce – walczymy ze szrotówkiem", przeprowadzony w 2010 roku w ramach kampanii ekologicznej „Chronimy tarnogórskie kasztanowce".

Konkurs był skierowany do starszych uczniów ze szkół podstawowych – klasy IV-VI oraz młodzieży gimnazjalnej.

Celem konkursu było zaangażowanie dzieci i młodzieży szkolnej w akcję ochrony drzew kasztanowca białego, rosnących na terenie Tarnowskich Gór przed ich szkodnikiem szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem oraz popularyzacja wiedzy o aktualnym stanie drzew kasztanowców w naszym mieście.

Zadanie konkursowe polegało na dwukrotnym wygrabianiu liści opadłych z drzew kasztanowców objętych ochroną w ramach konkursu.

Do tegorocznej edycji przystąpiły 3 tarnogórskie placówki oświatowe: Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 3, Szkoły Podstawowe nr 5 i 13, które objęły ochroną 37 szt. drzew kasztanowców.

Zwycięzcą została V klasa z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3 w Tarnowskich Górach, II miejsce zajęło kółko przyrodnicze ze Szkoły Podstawowej nr 13, a III miejsce klasa VI ze Szkoły Podstawowej nr 5.

Laureaci w nagrodę wzięli udział w warsztatach pt.: „Stan środowiska w województwie śląskim" organizowanych przez Pałac Młodzieży w Katowicach.

Wszystkim uczestnikom i ich opiekunom dziękujemy za udział w konkursie i wkład pracy na rzecz ochrony tarnogórskich kasztanowców.

II Międzyprzedszkolny konkurs ekologiczno-przyrodniczy pod hasłem: „Leśna Eko-Olimpiada"

15 października 2010 roku z okazji **„Święta Drzewa"**, w Przedszkolu nr 26 w Tarnowskich Górach – Opatowicach odbył się II Międzyprzedszkolny konkurs ekologiczno-przyrodniczy pod hasłem: „Leśna Eko-Olimpiada".

Celem konkursu była popularyzacja haseł i działań na rzecz ochrony środowiska, inspirowanie samodzielnych działań dziecka, prezentacja na forum posiadanych wiadomości i umiejętności z zakresu tematycznego akcji.

Uczestnikami Leśnej Eko-Olimpiady były 5 i 6 latki z tarnogórskich przedszkoli, którzy mieli do rozwiązania 5 zadań konkursowych:

- **„Leśni mieszkańcy"** – ułożenie puzzli i podanie nazwy zwierzęcia;
- **„Był las"** – wrzucanie śmieci do kosza w chwili, kiedy dzieci zauważą złe zachowanie bohaterów wiersza czytanego przez Panią prowadzącą;
- **„Ekologiczny rzut do kosza"** – segregowanie wylosowanych z papierowej torby odpadów do specjalnie oznakowanych pojemników;
- **„W lesie"** – zagadki – odpowiadanie na wylosowane z kopert pytania;
- **„Jakie to drzewo"** – wykonanie przecierki na kopercie, w której znajduje się ukryty liść drzewa, a następnie nazwanie drzewa, z którego pochodzi dany liść oraz dopasowanie i nazwanie owocu drzewa.

Wszystkie biorące udział w olimpiadzie dzieci świetnie poradziły sobie z wykonaniem zadań konkursowych. Zostały nagrodzone dyplomami oraz nagrodami.

Na zakończenie Święta Drzewa przedstawicielka Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach wspólnie z pracownikami Nadleśnictwa Świerklaniec przeprowadzili prelekcję nt. ochrony drzew kasztanowców. Pogadanka w Przedszkolu nr 26 rozpoczęła cykl spotkań w tarnogórskich przedszkolach i młodszych klasach szkół podstawowych poświęconych problemowi szrotówka kasztanowcowiaczka.

W spotkaniach wzięło udział około 300 dzieci z 5 placówek (Przedszkole nr 9, 20 i 26, Szkoła Podstawowa nr 11 i Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1).